

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

2806

Vragen van het lid **Peters** (GroenLinks) aan de minister-president, minister van Algemene Zaken, over *nadere informatie over de betrokkenheid van het fregat Van Nes en van het Korps Commandotroepen bij de illegale inval in Irak* (ingezonden 8 juni 2010).

Antwoord van minister-president **Balkenende** (Algemene Zaken) en minister Van **Middelkoop** (Defensie) (ontvangen 5 juli 2010).

Vraag 1

Bent u bekend met de berichtgeving in Vrij Nederland van de heer Ko Colijn¹ over het door het ministerie van Algemene Zaken voor het verschijnen van het rapport-Davids opgevraagde dossier met informatie over militaire escortes door het Nederlandse fregat Van Nes van Amerikaanse marineschepen met wapentransporten voor de illegale inval in Irak, in strijd met de Rules of Engagement?

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2 en 3

Welke feiten van deze berichtgeving kloppen?
Wat is uw reactie op deze berichtgeving?

Antwoord 2 en 3

Voor zover in bedoeld artikel wordt geciteerd uit het rapport van de commissie van onderzoek besluitvorming Irak (commissie Davids) onderschrijf ik dit. De kwalificaties die hieraan worden verbonden laat ik voor rekening van de heer Colijn. Voorafgaand aan het verschijnen van het onderzoeksrapport en het daarop volgende Kamerdebat zijn voorbereidingen getroffen en kopieën van relevante archiefstukken uitgewisseld tussen de betrokken ministeries van Algemene Zaken, Buitenlandse Zaken, Defensie en Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties zoals die ook ter beschikking stonden aan de commissie Davids in het kader van het onderzoek. Er is geen dossier opgesteld over het fregat Hr.Ms. Van Nes voor het ministerie van Algemene Zaken.

¹ Vrij Nederland, 25 mei 2010 «Marineschip wel degelijk betrokken bij wapentransporten voor Irak» .

Vraag 4

Als het waar is dat de Van Nes zulke escorte aan Amerikaanse wapentransporten verleende: hoeveel van deze escortes zijn verricht en wanneer?

Antwoord 4

De inzet van maritieme eenheden in het kader van de operatie Enduring Freedom in en rondom Afghanistan, waaronder het fregat Hr.Ms. Van Nes, wordt beschreven in het rapport van de commissie Davids in hoofdstuk 10.

Vraag 5

Als het waar is dat de Van Nes daarmee in strijd met de Rules of Engagement handelde: in welk opzicht? Als dat niet waar is: waarom niet?

Antwoord 5

Ter verduidelijking zij opgemerkt dat rules of engagement instructies bevatten voor het toepassen van geweld en geen taakomschrijving zijn. Het fregat Hr.Ms. Van Nes heeft noch in strijd met de geweldsinstructie, noch met de taakopdracht gehandeld. De taak van het fregat was en bleef beperkt tot de operatie Enduring Freedom. De Tweede Kamer is vanaf 2001 geïnformeerd over zowel de taken als de geweldsinstructie van de Nederlands fregatten die deelnamen aan operatie Enduring Freedom in en rondom Afghanistan (Kamerstuk 27 925, nrs. 28, 81, 135, 145 en 146). Het werd het fregat op 19 maart 2003 toegestaan in bepaalde gevallen ook tegen eventuele Irakese vijandige eenheden op te treden, bijvoorbeeld indien zij een bedreiging voor het fregat zouden zijn. Dit was na de inval in Irak op 18 maart 2003.

Vraag 6

Is het waar dat het ministerie van Algemene Zaken voor het verschijnen van het rapport-Davids over dit dossier beschikte?

Antwoord 6

Zie het antwoord op vraag 2 en 3. Er is geen dossier opgesteld over het fregat Van Nes voor het ministerie van Algemene Zaken.

Vraag 7

Wist u voor het verschijnen van het rapport-Davids van het bestaan van deze informatie af? Zo nee, hoe verklaart u dat en vindt u dat u hiervan wel op de hoogte had moeten zijn? Zo ja, waarom heeft u deze informatie niet gedeeld met de Commissie Davids?

Antwoord 7

Ja, zie het antwoord op vraag 2 en 3. De informatie was ook beschikbaar voor de commissie Davids.

Vraag 8

Is het waar dat er na het verschijnen van het rapport-Davids een overleg plaatsvond op het ministerie van Algemene Zaken, waarin werd besloten om de informatie uit dit dossier achter te houden?

Antwoord 8

Nee, een dergelijk overleg heeft niet plaatsgevonden. De informatie was beschikbaar voor de commissie Davids in het kader van het onderzoek.

Vraag 9

Wist u van dit overleg af? Zo nee, hoe is dat te verklaren? En vindt u dat u er, gelet op de gevoeligheid van de materie, wel van op de hoogte had moeten worden gebracht? Zo ja, waarom besloot u de informatie niet te delen met de Kamer?

Antwoord 9

Zie het antwoord op vraag 8.

Vraag 10

Deelt u de mening, dat de informatie uit dit dossier met de Commissie Davids en de Kamer gedeeld had moeten worden?

Antwoord 10

De informatie is gedeeld met de commissie Davids en de Kamer. Zie ook het antwoord op vraag 5.

Vraag 11

Bent u bereid de Kamer alsnog inzage te geven in het bewuste dossier over de activiteiten van de Van Nes? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 11

Zie het antwoord op vraag 6. De Kamer is vanaf 2001 geïnformeerd over de activiteiten van het fregat Van Nes (Kamerstuk 27 925, nrs. 28, 81, 135, 145 en 146). Met het onderzoek van de commissie Davids is tevens inzage verleend. Zie voor de bevindingen van de commissie Davids hoofdstuk 10 van het onderzoeksrapport.

Vraag 12

Bent u bekend met de berichtgeving door Argos² over de plaatsing van de Nederlandse kolonel van het Korps Commandotroepen bij het Amerikaanse Central Command, CentCom, en het Amerikaanse Special Operations Command Center, SOCCENT, in de periode eind 2002 tot en met begin 2003 ten behoeve van de inval in Irak?

Antwoord 12

Ja.

Vraag 13

Van wanneer tot wanneer was deze kolonel daar precies geplaatst?

Antwoord 13

De Nederlandse toenmalige luitenant-kolonel was van 1 december 2002 tot en met 1 maart 2003 geplaatst bij het zogeheten Netherlands Liaison Team CENTCOM in Tampa, Florida. CENTCOM (Central Command) is het overkoepelende Amerikaanse hoofdkwartier dat verantwoordelijk is voor Amerikaanse operaties in de Centraal-Aziatische regio waartoe Afghanistan en Irak behoren.

Vraag 14

Waarom heeft u deze plaatsing niet aan de Commissie Davids of de Kamer gemeld?

Antwoord 14

De Kamer is in 2001 en 2002 geïnformeerd door middel van een artikel-100 brief over een Nederlandse bijdrage aan CENTCOM en de NAVO-operatie International Security Assistance Force in Afghanistan (ISAF) (Kamerstuk 27 925, nrs. 22 en 35). Deze informatie is ook ter beschikking gesteld aan de commissie Davids die hiervan melding maakt in hoofdstuk 10 van het onderzoeksrapport.

Vraag 15

Hoe verhoudt deze plaatsing zich tot de beweringen van de regering dat er geen Nederlandse commando's betrokken waren bij de inval in Irak?

Antwoord 15

Die doet daaraan geen enkele afbreuk. Het Netherlands Liaison Team was uitsluitend betrokken bij de coördinatie van de Nederlandse bijdrage in het verantwoordelijkheidsgebied van CENTCOM, maar had geen betrokkenheid bij de voorbereiding van operaties in Irak. De Nederlandse toenmalige luitenant-kolonel was ten tijde van zijn plaatsing niet werkzaam bij het Korps Commandotroepen en hij was evenmin door het Korps Commandotroepen uitgezonden.

Vraag 16

Welke taken had SOCCENT indertijd?

² Radiuitzending, 5 juni 2010.

Antwoord 16

Het Special Operations Command Central (SOCCENT) is een aan CENTCOM ondergeschikt hoofdkwartier en is belast met de planning, voorbereiding en aansturing van speciale operaties in het verantwoordelijkheidsgebied van CENTCOM.